

а він просить вдвічі більше не пояснюючи нічим такі зміни, то тут стають питання щодо вміння організовувати свій час та взагалі професійних знань людини. Або якщо станеться так що програма перестане працювати, ви змогли швидко знайти помилку та пояснити замовнику в чому справа.

Уявімо ситуацію коли до Вас приходять клієнт та говорить що він хоче додаток на PostgreSQL, тому що він багато чув від своїх знайомих про нього. Ви як РМ хочете догодити клієнту та погоджуєтесь, не розібравшись в особливостях даної системи. Проте після випуску демо-версії замовник жаліється що схожий додаток у конкурента працює швидше ніж нього, в наслідку чого клієнтів він залучає більше і звинувачує Вас у цьому. Виникає конфлікт. Розібравшись в чому проблема, Ви розумієте що це недолік саме системи управління бази даних, через те що показники продуктивності в неї повільніші ніж, наприклад в MySQL, що використовують конкуренти. Як висновок, Ви маєте згаяні ресурси такі як час та кошти. Проте якщо на самому початку Ви мали загальне розуміння тих переваг та недолік кожного інструменту, то могли б уникнути цього інциденту.

Отже, розглянувши приклади ми можемо зробити висновок що проєктний-менеджер відіграє значну частину у створенні клієнто-серверних програм. Якщо говорити про технічні навички, то з одного боку, знання технічної складової буде тільки плюсом та допоможе зекономити час, критично оцінювати всі складові та уникати різних інцидентів. Але з іншого є велика кількість прикладів, людей без технічного досвіду, котрі керують проєктами. Проте в такому випадку потрібно буде залучати ресурси компанії задля навчання такої людини. І на останок необхідно розуміти, що людина на позиції РМ, є тим хто робить певний проєкт, а вже розробники та тестувальники, це інструменти-його руки. Тому успішний менеджер, повинен знати все про свій проєкт та володіти навичками пошуку всієї необхідної інформації.

Список літератури.

1. *A Guide to the Project Management Body of Knowledge (PMBOK® Guide)–Sixth Edition (2017p., 756cm.)*
2. *Кар'єра в IT: чим займається Project Manager, плюси та мінуси професії URL: <https://dou.ua/lenta/articles/project-manager-pros-and-cons/>*
3. *Як стати проджект-менеджером в IT <https://l-a-b-a.com/uk/blog/2587-kak-stat-prodzhekt-menedzherom-v-it>*

УДК 004.056

*Діденко М.М., студентка 4
курсу спеціальності 125
«Кібербезпека»
Потапова Н.А., к.е.н., доцент,
доцент кафедри
інформаційних технологій*

ЦИФРОВІ ВРАЗЛИВОСТІ КІБЕРБЕЗПЕКИ У ЛОГІСТИЦІ

Донецький національний університет імені Василя Стуса, м. Вінниця

Зі сторони кіберзлочинців, кількість атак на сферу логістики та транспорту, збільшується дуже швидко та глобально. Їх втручання можуть спричинити дуже серйозні наслідки у роботі логістичних компаній по всьому світу.

З кожним днем це питання набирає особливої актуальності, оскільки кіберзлочинність використовується для потрапляння в ланцюги поставок або кінцевих користувачів. Дані ланцюги можна розглядати, як набір віртуальних організацій, які створюють мережу по якій протікає інформація(яка являється продуктом). Інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ) є дуже актуальними для оптимізації управління ланцюгами поставок, оперативних процедур (наприклад, процеси, виробництво, дистрибуція тощо), а також гарантувати належне функціонування автоматизованих виробничих систем.

Більш конкретно, ІТ-системи та технології знаходять широке застосування у керуванні ланцюгами поставок, наприклад:

- Закупівля та управління замовленнями
- Управління відносинами з клієнтами та постачальниками
- Моніторинг попиту та запасів та прогнозування
- Контроль та управління виробництвом
- Управління фінансовими потоками
- Моніторинг та управління фізичними потоками (системи управління автопарком, моніторинг датчиків навколишнього середовища) тощо [1].

Аналітична компанія BCG у своєму дослідженні кібер-ризиків для транспорту та логістики розподіляє фактори вразливості на три великих категорії: технології, проблеми регулювання та проблеми у процесах. За їх оцінкою, галузь загалом страждає від відставання у регуляції, недостатньої поінформованості про кібербезпеку та браку кваліфікованих кадрів у сфері кіберзахисту [2].

Якщо говорити про технології, то у всій транспортній галузі, галузі зв'язку збільшується кількість кібератак, що призводить до того, що логістичним операторам все частіше потрібно переходити на нові платформи, технології, застосунки і т.д.

Проблеми регулювання пов'язані з тим, що хоч і логістика є дуже конкретно врегульованою сферою, малі компанії(хоча за часту трапляється і з великими компаніями), нехтують стандартами і правилами кібербезпеки; а іноді просто декілька країн не можуть зійтись на одних умовах кібернетичного захисту товарів і каналів.

Проблеми з людьми та процесами пов'язані з тим, що ніякий процес не буде достатньо хорошим, якщо цим процесом керуватиме некваліфікована людина з малим чи невідповідним багажем знань. Працівник, який не може

відрізнити фішинговий лист від листва від існуючої компанії не те, що не забезпечить захисту компанії, він може запросто призвести до її знищення.

Отже, у галузі логістики є досить не мала низка проблем, які пов'язані напряму з кібербезпекою і які потрібно вирішувати. Проблему з технологіями можна вирішити за допомогою відмови від неліцензійних програм та софту (хоча це може бути й досить «дороге задоволення»), але це вже принесе великої користі сфері логістики та компанії. Питання щодо сфери регулювання можна вирішити за допомогою приведення стандартів кібербезпеки однаковими для співпрацюючих компаній до стандартів NIS2 або NSIT. А проблему з процесами можна вирішувати лише за допомогою постійного високоякісного навчання, постійних професійних курсів, практик, вебінарів і підвищення кваліфікації працівника

Список літератури.

1. Кібербезпека і міжнародна логістика. URL: <https://cutt.ly/dNXl2mR> (Дата звернення 03.11.2022)
2. Як логістичній галузі відповісти на нові виклики кібербезпеки, 2022. URL: <https://cutt.ly/eNXnZYC> (Дата звернення 03.11.2022)
3. Проблеми кібербезпеки у сфері логістики. URL: <https://cutt.ly/yNXmaXO> (Дата звернення 03.11.2022)

УДК 004.01

*Дужак А. О.
студент СО «Бакалавр»,
Гончар В.М асистент
кафедри інформаційних технологій*

ПРОЕКТУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ СИСТЕМИ «ДОВІДКА ВИБОРУ ЛІКІВ»

Донецький національний університет імені Василя Стуса, м. Вінниця

Через велику кількість даних, які необхідно обробити, зростає потреба в автоматизації існуючих процесів обробки даних. Ці процеси включають аналіз, систематизацію, відображення та редагування інформації.

Сьогодні розробка додатків дозволяє швидко і якісно будувати базу даних. Кваліфікований користувач за допомогою Microsoft Access сьогодні може створити повноцінну базу даних на персональному комп'ютері за одну ніч. Крім того, тепер стало простіше виявляти помилки, усувати їх і змінювати проекти безпосередньо під час створення бази даних.